

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/205/2019
Identifikačné číslo spisu: 7915208983
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7915208983.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu G. L., bývajúceho v R., D. č. XX/XX, zastúpeného JUDr. Karin Juhásovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Húskova č. 19, proti žalovanej DeutschMann Internationale Spedition, s.r.o., so sídlom v Trebišove, Dopravná č. 1907/3, zastúpenej JUDr. Jurajom Fúzerom, advokátom so sídlom v Trebišove, M.R. Štefánika č. 1256/22, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 6C/360/2015, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. decembra 2018 sp. zn. 1Co/102/2018, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 19. decembra 2018 sp. zn. 1Co/102/2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Trebišov z 10. apríla 2017 č. k. 6C/360/2015-218 a vec tomuto súdu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 10. apríla 2017 č. k. 6C/360/2015-218 uložil žalovanej povinnosť zaslať žalobcovi doporučenou zásielkou písomné ospravedlnenie v nasledovnom znení: „Obchodná spoločnosť DeutschMann Internationale Spedition, s.r.o. sa týmto ako bývalý zamestnávateľ ospravedľuje G. L. za neoprávnený zásah do jeho práva na ochranu osobnosti spôsobený zaslaním emailu všetkým zákazníkom a obchodným partnerom obchodnej spoločnosti DeutschMann Internationale Spedition, s.r.o., ktorého obsahom bolo tvrdenie, že bola nútená ukončiť pracovný pomer s G. L. a to z dôvodu jeho opakovaného hrubého porušenia pracovnej disciplíny (jeho problémov s alkoholom), nakoľko toto tvrdenie sa nezakladá na pravde. Obchodná spoločnosť DeutschMann Internationale Spedition, s.r.o. súčasne vyslovuje ľútosť nad svojím neoprávneným zásahom do jeho zákonom chráneného práva, a súčasne je žalovaný povinný zverejniť toto písomné ospravedlnenie po dobu 14 dní v sídle žalovaného, do troch dní od právoplatnosti rozsudku“. Zároveň súd prvej inštancie vyslovil, že žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

1.1. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že medzi stranami sporu vznikol pracovný pomer na základe pracovnej zmluvy dňa 11. septembra 2009, na základe ktorej žalobca nastúpil do zamestnania dňa 1. októbra 2009 na výkon práce disponent - špeditér, s miestom výkonu práce v Trebišove. Na

základe žiadosti žalobcu o rozviazanie pracovného pomeru dohodou žalobca a žalovaná uzatvorili dňa 31. decembra 2014 dohodu o ukončení pracovného pomeru ku dňu 31. decembra 2014 bez toho, aby dohoda o skončení pracovného pomeru obsahovala dôvod skončenia pracovného pomeru.

1.2. Z emailovej komunikácie zaslanej žalovanou viacerým adresátom (fyzickým osobám a spoločnostiam) súd - okrem iného - zistil, že žalovaná v nich oznámila dotknutým, že musela ukončiť spoluprácu so žalobcom pre opakované hrubé porušovanie pracovnej disciplíny (problémy s alkoholom).

1.3. Následne s poukazom na ustanovenie § 11 a § 13 OZ dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobca dostatočným spôsobom preukázal neoprávnený zásah žalovanej do jeho práva na ochranu osobnosti, osobitne do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj práva žalobcu na ochranu mena. Dôvodil, že nad rámec pravdivej skutočnosti, ktorým bolo skončenie pracovného pomeru so žalobcom dohodou bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu, žalovaná sama a z vlastnej iniciatívy preukázateľne informovala minimálne osem subjektov o tom, že dôvodom skončenia pracovného pomeru so žalobcom boli jeho problémy s alkoholom, a teda žalovaný evidentne šíril o žalobcovi informáciu, ktorá aj v bežnom ľudskom kontakte vyvoláva negatívne vnímanie človeka ako osobnosti v rovine pracovnoprávnej a súkromnej. Usúdil, že je právne irelevantné, čo bolo motiváciou žalovanej pri uzatváraní dohody o skončení pracovného pomeru s o žalobcom, lebo interné záznamy žalovanej týkajúce sa dochádzky zamestnancov, etické pohovory so zamestnancami a personálnu evidenciu žalovaná nemá v zmysle žiadneho právneho predpisu povinnosť zdieľať so žiadnym subjektom, ktorým bol predmetný email zaslaný. Preto ani podľa § 185 ods. 1 CSP nepripustil výsluch svedkov navrhnutých žalovanou, ktorí mali byť vypočutí k okolnostiam porušovania pracovnej disciplíny žalobcu a zároveň k okolnostiam, že žalobcu mnohokrát zastupoval iný kolega, k príčinám tohto zastupovania a k okolnostiam, odkedy žalobca spolupracuje so spoločnosťou, kde svedkyňa Massimilliana Relevant pracuje, lebo dané okolnosti neboli právne relevantné.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 19. decembra 2018 sp. zn. 1Co/102/2018 potvrdil prvostupňový rozsudok a zároveň rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd najskôr odkázal na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré použil súd prvej inštancie, rovnako tak na správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil (§ 387 ods. 2 CSP). V ďalšom odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozsudku a k odvolacím námietkam žalovanej uviedol, že súd prvej inštancie správne pri skúmaní primeranosti posudzovaného výroku odlišoval, či sa jedná o skutkové tvrdenie alebo hodnotiaci úsudok. Správne usúdil, že v danom prípade malo sporné tvrdenie žalovanej charakter skutkového tvrdenia (obsah označenej emailovej správy žalovanej nebol sporný v priebehu sporu na súde prvej inštancie a nebol žalovaným spochybňovaný ani v odvolacom konaní) a že sa jedná o zásah neoprávnený, porušujúci právo žalobcu na jeho česť a dobrú povesť. Skutkové tvrdenie (oznámenie) má objektívnu povahu a ako také ho možno overiť. Opiera sa totiž o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania. V zásade platí, že pravdivá informácia nezasahuje do práva na ochranu osobnosti, pokiaľ tento údaj nie je podaný spôsobom, že skresľuje skutočnosť, či nie je natoľko intímny, že by odporoval právu na ochranu súkromia a ľudskej dôstojnosti.

2.2. Výrok žalovanej, že „naša spoločnosť musela ukončiť spoluprácu s pánom G. L., dôvodom bolo opakované hrubé porušenie pracovnej disciplíny (problémy s alkoholom)“ je bezpochyby skutkovým tvrdením, ktoré súd správne overil dôkazmi predloženými stranami sporu žalobcom a napokon i žalovaným - dohodou o skončení pracovného pomeru medzi stranami sporu ku dňu 31.12.2014, z ktorého správne usúdil, že pracovný pomer žalobcu u žalovaného bol skončený na základe dohody bez udania dôvodu. Z tohto skutkového zistenia potom vyvodil súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu správny záver, že označené sporné skutkové tvrdenie s a nezakladá na pravde. Významné pre rozhodnutie vo veci bolo totiž zistenie, či skutkové tvrdenie žalovaného, že bol nútený ukončiť so žalobcom pracovný pomer z dôvodu jeho opakovaného hrubého porušenia pracovnej disciplíny (problémy s alkoholom), bolo tvrdením pravdivým alebo nie. Za stavu, ak je z obsahu spisu a napadnutého rozsudku zrejmé, že žalovaná ukončila pracovný pomer so žalobcom na základe dohody o skončení pracovného pomeru bez udania dôvodu (správnosť tohto záveru nie je žalovanou spochybňovaná), nemožno preto priznať opodstatnenosť odvolacej námietke žalovanej, že neuviedla nepravdivé tvrdenie o žalobcovi a že pravdivou informáciou o žalobcovi nezasiahla do práva na ochranu

osobnosti žalobcu, lebo ho nemala v úmysle hanobiť alebo zneuctiť. Podľa názoru odvolacieho súdu boli dôvody, ktoré predchádzali uzavretiu dohody o skončení pracovného pomeru medzi sporovými stranami, eventuálne pohnútky, ktoré viedli žalovanú k uzavretiu dohody o skončení pracovného pomeru, pre rozhodnutie v danom spore irelevantné. Správne preto súd prvej inštancie rozhodol, že nepripúšťa dôkaz žalovaným navrhnutých svedkov, ktorými mienil žalovaný preukazovať práve pohnútky a okolnosti, ktoré uzavretiu dohody o skončení pracovného pomeru bez udania dôvodu predchádzali a ktorými žalovaný mienil preukázať svoje tvrdenia o tom, že žalobca opakovane porušoval pracovnú disciplínu, na čo bol zo strany žalovaného upozorňovaný a bolo mu dané pokarhanie.

2.3. Vo vzťahu k námietke nevykonania všetkých dôkazov navrhnutých žalovanou v spore odvolací súd dodal, že význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu (napr. I. ÚS 52/03). Súd teda nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy stranami sporu. Najmä nevykoná dôkazy na preukázanie skutočností, ktoré z hľadiska hmotného práva nie sú významné a dôkazy nadbytočné, t.j. ku skutkovým okolnostiam, ktoré už boli preukázané iným spôsobom alebo sú založené na zhodnom tvrdení strán. Neúplné zistenie skutkového stavu (§ 365 ods. 1 písm. e/ CSP) je spôsobilým odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal stranou navrhnutý dôkaz, schopný preukázať právne významnú skutočnosť, avšak iba samotná okolnosť, že súd nevykonal dôkazy stranami navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom.

2.4. V neposlednom rade odvolací súd uviedol, že napadnutým rozsudkom nemohlo dôjsť ani k zásahu do ústavou garantovanej slobody prejavu žalovanej v situácii, ak nesporne pracovný pomer žalovaná so žalobcom ukončila dohodou bez udania dôvodu, a nie z dôvodu opakovaného hrubého porušenia pracovnej disciplíny (problémy s alkoholom) tak, ako to nepravdivo tvrdila žalovaná v spornom výroku. Napokon ani námietkam žalovanej, založeným na tvrdení o porušení obchodného tajomstva žalobcom a vzniku ujmy na strane žalovanej nekalou súťažou, nemožno priznať relevanciu pre rozhodnutie o žalobe žalobcu na ochranu osobnosti, keďže žalovaná má v tomto smere k dispozícii osobitné právne nástroje, ktoré môže využiť.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila § 420 písm. f/ CSP a nesprávnym právnym posúdením podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP. Žiadala napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť tomuto na ďalšie konanie.

3.1. Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP odôvodnila nedostatkom dôvodov, nepreskúmateľnosťou odvolacieho rozhodnutia a svojvoľným postupom odvolacieho súdu. V tejto súvislosti žalovaná uviedla, že v prípade sporného výroku iba oznámila pravdivú informáciu v súlade s ústavne zakotveným právom na slobodu prejavu. Žalobca si v konaní neuplatňoval nároky podľa § 75 ods. 4 ZP, ale ochranu osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, v rámci ktorého konania nižšie súdy neumožnili žalovanej uplatniť dôkazy, preukazujúceho sporný výrok o požívaní alkoholu žalobcom; odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že je nutné vychádzať z textu písomne uzavretej dohody o skončení pracovného pomeru, kde žiadny dôvod nebol uvedený. Ak si žalobca uplatnil nárok na ochranu osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, mali súdy pripustiť žalovanej možnosť uplatniť si prostriedky procesnej obrany a procesného útoku, čo jej umožnené nebolo. V súvislosti s používaním alkoholu žalobcom žalovaná poukázala najmä na zápisy z 13. februára 2013 a 6. januára 2015 podpísané aj žalobcom a disciplinárne pokarhanie z 10. novembra 2014. V ďalšom v tejto súvislosti namietala aj porušenie § 366 písm. c/ a d/ CSP na preukázanie ďalších skutočností (priamo nesúvisiacich so sporným výrokom, poznámka dovolacieho súdu).

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 a/ CSP žalovaná namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, keď nepripustil možnosť dôkazu pravdy. Poukázala pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo/1524/2002 a rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. III. ÚS 73/2015.

3.3. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP žalovaná v podstatnom formulovala otázku doteraz neriešenú dovolacím súdom tak, že v konaní na ochranu osobnosti sa má vychádzať z občianskeho zákonníka a má sa skúmať pravdivosť informácie. V tomto ohľade nie je určujúce, čo vyplýva z pracovnoprávných predpisov a pracovnoprávných úkonov. V ďalšom položila otázku, „či povinným ospravedlnením možno nás nútiť vyjadriť svoj názor, s ktorým nesúhlasíme lebo je v rozpore

so slobodou prejavu“.

4. Žalovaná zároveň podala návrh na odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého odvolacieho rozhodnutia, o ktorom návrhu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačí súd“) uznesením zo 17. októbra 2019 tak, že odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

5. Žalobca vo svojom stanovisku k dovolaniu žalovanej zotrval na svojich doterajších vyjadreniach, poukázal na správnosť právnych záverov nižších súdov a navrhol dovolanie žalovanej zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

6. K stanovisku žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá v podstatnom navrhla dovolaniu vyhovieť a priznať jej trovy dovolacieho konania.

7. Najvyšší súd ako súd dovolačí (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a aj dôvodné, a preto dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok prvoinštančného súdu zrušil (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

8. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačí dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

9. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane ústavný súd vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi konštatované skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 Základných princípov CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

10. Z obsahu dovolania vyplýva, že k zásahu do práva žalovanej na spravodlivý proces došlo postupom súdov nižších inštancií (aj) tým, že nevykonali ňou navrhované dôkazy (listinné a svedecké), ktorými chcela preukázať, že dôvodom skončenia pracovného pomeru so žalobcom boli jeho problémy s alkoholom.

10.1. Z obsahu prvostupňového rozsudku vyplýva, že tento „podľa § 185 ods. 1 ... CSP ... nepripustil výsluch svedkov navrhnutých žalovaným, ktorí mali byť vypočutí k okolnostiam porušovania pracovnej

disciplíny žalobcu a zároveň k okolnostiam, že žalobcu mnohokrát zastupoval iný kolega, k príčinám tohto zastupovania a k okolnostiam, odkedy žalobca spolupracuje so spoločnosťou, v akom rozsahu, v ktorej svedkyňa G. A. pracuje, a to z dôvodu, že dané okolnosti nie sú pre konanie vzhľadom na jeho predmet právne relevantné“ (bod 20 odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia). Prvostupňový súd ďalej v tejto súvislosti uviedol, že žalovaná informovala minimálne osem subjektov o tom, že dôvodom skončenia pracovného pomeru so žalobcom boli jeho problémy s alkoholom, a to „nad rámec pravdivej skutočnosti, ktorým bolo skončenie pracovného pomeru so žalobcom dohodou bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu“ (bod 27, tam tiež). Podobne prvostupňový súd uviedol, že „neobstojí právna obrana žalovaného založená na dokazovaní porušovania pracovnej disciplíny žalobcom, nakoľko sa predmet sporu vzťahuje iba na pravdivé znenie citovanej dohody o skončení pracovného pomeru bez udania dôvodu, ktoré bolo pozmenené v informácii poskytnutej vybraným subjektom“ (bod 28, tam tiež).

10.2. V podanom odvolaní proti prvostupňovému rozsudku žalovaná okrem iného namietala, že prvostupňový súd „nevykonala žalovaným navrhované dôkazy“. Odvolací súd uviedol, že „skutkové tvrdenie (oznámenie) má objektívnu povahu a ako také ho možno overiť. Opiera sa totiž o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania. V zásade platí, že pravdivá informácia nezasahuje do práva na ochranu osobnosti, pokiaľ tento údaj nie je podaný spôsobom, že skresľuje skutočnosť, či nie je natoľko intímny, že by odporoval právu na ochranu súkromia a ľudskej dôstojnosti ... Pretože skutkovým vyhlásením v danej veci bol výrok žalovaného o tom, že „naša spoločnosť musela ukončiť spoluprácu s pánom G. L., dôvodom bolo opakované hrubé porušenie pracovnej disciplíny (problémy s alkoholom)“, uvedený výrok je bezpochyby skutkovým tvrdením, ktoré súd správne overil dôkazmi predloženými stranami sporu žalobcom a napokon i žalovaným - dohodou o skončení pracovného pomeru medzi stranami sporu ku dňu 31.12.2014, z ktorého správne usúdil, že pracovný pomer žalobcu u žalovaného bol skončený na základe dohody bez udania dôvodu“ (body 24 a 26 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). Vo vzťahu k námietke nevykonania všetkých dôkazov navrhnutých žalovanou odvolací súd uviedol, že „pokiaľ ... boli (prvostupňovým súdom, pozn.) z pohľadu uvedeného právneho posúdenia nároku žalobcu všetky rozhodné skutočnosti dôkazne ozrejmene a žalovaným navrhované dôkazné prostriedky ... nemohli nijako zvrátiť záver v skutkových zisteniach nosných pre právne posúdenie sporu (z ktorých dôvodov odvolací súd neprihliadal ani k dôkazom predložených žalovaným v odvolacom konaní), nemožno samotnú okolnosť, že prvoinštančný súd nepristúpil k vykonaniu žalovaným navrhovaného dôkazu, považovať za naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP ... Súd prvej inštancie sa neopomenul s obranou žalovaného v spore i v odôvodnení rozsudku zaoberať a túto vyhodnotiť ako bez významu pre rozhodnutie v spore“ (bod 30, tam tiež).

11. V súlade s vyššie uvedenou judikatúrou ústavného súdu (bod 9) dovolací súd už v uznesení zo 16. mája 2019 sp. zn. 4Cdo/100/2018 poukázal na to, že procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo a z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno odôvodniť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ktorú má navrhnutý dôkaz overiť alebo vyvrátiť, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania. Ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím argumentom je nadbytočnosť dôkazu, t.j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť (5Cdo/151/2019).

12. Odvolací súd síce správne konštatuje, že „skutkové tvrdenie (oznámenie) má objektívnu povahu a ako také ho možno overiť. Opiera sa totiž o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zistiteľná pomocou dokazovania. V zásade platí, že pravdivá informácia nezasahuje do práva na ochranu osobnosti“, avšak zároveň nesprávne (podobne ako aj prvostupňový súd, pozn.) vyvodzuje, že výrok

žalovaného o tom, že „naša spoločnosť musela ukončiť spoluprácu s pánom G. L., dôvodom bolo opakované hrubé porušenie pracovnej disciplíny (problémy s alkoholom)“ je možné viazať výlučne na obsah dohody o skončení pracovného pomeru medzi stranami sporu ku dňu 31. decembra 2014 (pozri bod 10.2.), v ktorej problémy s alkoholom neboli uvedené.

12.1. V zmysle ustálenej praxe dovolacieho súdu „k úspešnému uplatneniu práva na ochranu osobnosti je potrebné zistenie, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením § 11 občianskeho zákonníka; k takémuto zisteniu dôjde súd po posúdení všetkých okolností konkrétneho prípadu ... Ak je neoprávneným zásahom uvedenie tvrdenia alebo obvinenia, potom ale zásah nebol neoprávnený, ak zodpovedal jeho obsah pravde; vo veciach ochrany osobnosti je potrebné zásadne pripustiť možnosť dôkazu pravdy“ (viď Zborník III Najvyššieho súdu ČSSR, ŠEVT, Praha 1980, str. 176 a 195).

12.2. Podľa názoru najvyššieho súdu je síce pravdou, že v dohode o skončení pracovného pomeru uzavretej medzi sporovými stranami dôvod skončenia pracovného pomeru nie je uvedený (vo všeobecnosti ani nemusí byť uvedený, pozn.), na strane druhej však uvedená skutočnosť neznamená, že absencia takéhoto dôvodu má absolútny vplyv na pravdivosť skutkového tvrdenia (oznámenia), že pracovný pomer so žalobcom bol ukončený pre jeho problémy s alkoholom. Neuvedením tejto okolnosti do dôvodov dohody o rozviazaní pracovného pomeru sa síce vystavila žalovaná strana väčšej dôkaznej núdzi, túto je ale možné odstrániť, prípadne aj ňou navrhnutými dôkazmi (dôkazné bremeno zaťažuje žalovanú).

12.3. Podľa názoru najvyššieho súdu neuvedenie dôvodu skončenia pracovného pomeru v dohode o rozviazaní pracovného pomeru nemôže predstavovať absolútnu prekážku v neskoršom konaní na ochranu osobnosti pri zisťovaní, či takýmto dôvodom bolo požívanie alkoholických nápojov u zamestnanca.

12.4. Možno preto uzavrieť, že ak sa nižšie súdy odmietli zaoberať dôkazmi navrhnutými žalovanou stranou, smerujúcimi podľa jej názoru k preukázaniu pravdivosti sporného výroku, potom rezignovali na svoju funkciu objektívneho arbitra sporu a na základe neprimeraného formalizmu v procese zisťovania skutkového stavu odmietli spravodlivosť (denegatio iustitiae). Inak a zjednodušene povedané rámcem posudzovania predmetného sporu o pravdivosti sporného tvrdenia žalovanej nižšie súdy nesprávne oklieštili (iba) na dôkazy strany žalobcu a obsah písomnej dohody o skončení pracovného pomeru (ktorá nepochybne svoj význam má, pozn.) a nepripustili dôkaznú obranu žalovanej strany.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci došlo k zásadnému procesnoprávnemu pochybeniu prvoinštančného súdu, ktoré nebolo odstránené ani odvolacím súdom v rámci odvolacieho konania a preto dovolaciemu súdu neostalo iné, ako dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

14. So zreteľom na vyššie uvedenú zmätočnosť nižších súdnych rozhodnutí dovolací súd nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalovanej týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci. Postupoval v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (1Cdo/166/2017, 2Cdo/88/2017, 3Cdo/146/2018, 4Cdo/191/2018, 5Cdo/29/2016, 7Cdo/191/2019, 8Cdo/70/2017).

15. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.